

Oratio obedientiæ præstitæ nomine inuictissimi
 dñi Ferdinandi Regis catholici & serenissimæ atq;
 catholicæ Ioannæ Reginæ eius filix Hispaniarum
 principū ad Iulium .II. Pontificem maximū per Il-
 lustrem & magnificos oratores & regios cōsiliarios
 dñm Enricum atoletio : Ieronimum de vich : & Fer-
 dinandū tello Iuriscōsultū habita in publico con-
 sistorio die tertia Iulij .M. d. viiii.

10
 Bibl.
 Acad.
 Land.

Univ.-Bibl.
 München

Rex & Regina Hispaniarum principes
 Beatissime pater: quoz iussu huc orato-
 res aduenimus: quo tempore nobis hoc
 tam graue legationis onus imposuere:
 non eram ignarus q̄ difficilis Prouincia mihi esset
 obeunda. Obuersabatur namq; in animo meo illa
 cogitatio: q̄ esset arduum maiestatis regix sustinere
 personā: & tantarum rerum mādata exponere. Sed
 & illud perq̄ difficile homini infanissimo (ut de
 me dicā) coram S. tua atq; splendidissimo hoc apo-
 stolico senatu orationē habere. Nō possum equidē
 nō subuererit: cū gauissimī summiq; oratores & phi-
 losophi causas acturi: nec uerbū quidē emittere po-
 tuerint. Et nūc præsertim cum uoluerat animus tum
 sacratissimā maiestātē tuā: tū diuinā & incredibilē
 sapientiā: tum Illustriū Cardinaliū sacrum ordinē:
 qui & ipsi lumina sunt & ornamentum Sedis tuæ:
 quoz nescio doctrinā an dignitatē magis admirer:
 merito optimoq; iure expauescebā: ne quid insipien-
 ti mihi (quod nollē) accideret: grauis profecto hæc

sarcina est: nec propriae uires sunt quae tanti talisque casus molem ferre sufficiant. Sed iam me recreat: hilarique animo esse iubet sacratissimus uultus tuus: animique tui singularis benignitas: quo factum iri existimor: ut cum imiteris cuius expressum & uerum es simulachrum: cuiusque uices geris in terris atque innocentissime representas eoque uocem quam partim timor praeserret: partim hyemis asperitas & itineris difficultas: audacem sonoram efficias ac clariorem. Principum ergo nostrorum mandata qualicumque poterimus sermone certe non ambizioso: non fucato: non subdolo: sed ex praescriptis uerbis fideliter persequemur. Iussit in primis potentissima atque catholica Ioanna regina: nec non pietissimus illius princeps Ferdinandus rex catholicus & inuictissimus ex uoluntate filiae atque incredibili omnium procerum consensu Hispani orbis moderator: ut Beatitudinis tuae pedibus obuoluti Sanctissima uestigia oscularemur adoraremque. Deinde ut huius obsequii apostolicae sedi non minus debiti quam exhibendi tam diuturnam moram excusaremus tunc ut procuratorio ipsorum nomine negotiorumque suorum gestores omnes res suas tuo beatissime pater arbitrio ulla sine cunctatione utendas traderemus. Tum demum ut ad belli Africi expeditionem quod ingentis exercitus apparatu atque munitione gerendum est ab Apostolica sede suppliciter auxiliūque suppliciter imploraremus ex summa hoc totius legationis nostrae compendium.

Excusat se inq̄ in primis Ferdināus Rex non minus uera q̄ iusta quadā excusatiōe q̄ cū in ipso stati scelicis summi tui Pontificatus initio essent iā designati oratores : qui obseruantiam atq; obedientiam Sedi apostolicæ debitam & a suis decessoribus prestari solitam delaturi essent: omnia sunt interurbata primum ancipiti morbo: deinde obitu omniū femininarum clarissimæ atq; proinde dulcissimæ coniugis : totumq; illud munus legationis in aliud tps est reiectum in quo posset cōmodius exerceri : hoc est in aduentū carissimæ filix ad quam hereditario Iure maioris Hispaniæ gubernatio erat deuoluta. Excusat se eadem Regina et quidem necessaria excusatione q; in medio apparatu ad Sedem apostolicam mittendi Legatos acerba simul & repentina morte dulcissimi coniugis Philippi Regis orba ta in luctu ac mœrore degens atq; uni tantum uiduitatis suæ dolori indulgens omnia in pientissimi patris sui opratum aduentum integrā referuabat. Excusat se iterum rex ipse Ferdinandus qui tam etsi omnibus in cōmune expectatus aduenit: atq; oportuniſſimo suo aduentu cuncta quæ quasi ex futura tempestate intumescebant : trāquilla reddidit suoq; splendore illustrauit dum tamē procerum cōnatus explorat : & quali animo erga se quisq; foret pertemptat dum regni uires experſas recolligit tempus ipsum oratores huc mittendi in mediā hyemē incidit. Itaq; cum primū per aeris clementiā licuit

nos misere pater & filia: per quos obseruantiam pietatem ac religionem suam erga sedem Apostolicam declararet: orantes ut huius obsequii sui intermissio non negligentiae sed necessitati: non superbiae sed calamitati: non dissimulationi sed temporibus tribueretur. Dedere in super in mandatis catholica ipsa Regina eiusque regnorum Gubernator & pater: ut eorum personas & quae terra marique possident: quod pollent: quod uigent: quod spirant: quod uiuunt: id omne sub potestatem tuam mitteremus nihil excipientes: sed per partes omnia simul de manu (uri aut) in manu traderemus. Tradimus itaque tibi christi Vicario/caeli clatigero/mundi arbitro: tuaque sub ditione atque obedientia submitimus Regem Reginaque nostros: nec non maiorem Hispaniam: cumque illa nostri maris Insulas. Tradimus in Bethicae partibus regnum quod uulgus Granate nomine appellat: christiano nomini olim a prime infensum. Tradimus & Mahumeteas olim gentes baptismi lauacro iam renatas: Iesum adorantes: catholicam & apostolicam fidem tenentes: quae Mahumedis sectae spurcissime per multa tempora relicto dei cultu nephadis imbutae sacris: obscenis: Christo rebelles: inseruiebant ceremoniis: quasque hasta poteri catholicus ipse princeps christianae fidei ditioni subiecit: ibique Christum Iesum inuocari: psalmos per dies noctesque ei decantari precepit: & dilectissimae coniugis catholicaeque Reginae filias patrimonio cumulauit. Tradimus & alterum orbem nostris navigationibus exploratum atque compertum

quodq; maiores nostri dubitauerūt an ex altero he-
misperio essent nobis antipodes multo illic plus ce-
li ac terræ nostrorū principū auspiciis explicatū est
q̄ tota patet Europa. Nam quid ego referam maris
iudici dictas Insulas nuper inuētas atq; iam factas
quasi subuibana Hispanorū prædia earum gentes
barbaricæ sectæ Idolorū seruas, catholicæ fidei impe-
rio subiectas. Has quoq; sub imperiū tuum mitti-
mus: atq; ut Poeta noster Lucan⁹ ait. Tradimus he-
sperias gentes aperimus eas. Offerimus in super ti-
bi tuaq; sub obedientia submittimus in Africæ
partibus quicquid iam nostro subiacet imperio nec
non indubitatū ac deliberatum propositū quo prin-
cipes nostri exercitum suum potentissimū in dictis
Africæ partibus se breui missuros existimāt. Africā
eam dico illam Romani huius Imperii quondam
emulam illam quæ sub Adeodato pontifice atq; ire-
rum sub Stephano sexto Siciliam inuasit diripuit
atq; diu tenuit: illam que sub Gregorio quarto hæc
totius orbis terrarū urbem pulcherrimā hostiliter
euerit: sacraq; omnia profanauit: Illā quæ sub Ni-
colao primo agrum beneuentanū populata est: sub
Ioanne. xi. Genuam Liguriæ urbem opulentissimā
expugnauit: expugnataq; uastam dedit: illā que sub
Zacharia pontifice Hispanias prope omnes occu-
pauit: atq; usq; ad huius nostri principis tpa magna
ex parte possedit: illamq; adhuc hodie nō cessat mio-
paronibus & epibatis atq; aliis nauigiis in Bethicæ
oras grassari: hæc inq; quæ in nominis xp̄iani urbes

& oppida tot uulnera tantaſq; ſtrages dedit: modo
adſit diuina benignitas atq; ſedis huius Apſicæ auxi
liaris fauor pro uiribus pugnabimus ut paucis an
nis cogantur in tuam & noſtram deditiōem ueni
re. Hæc una cura/hæc ſola cogitatio catholico huic
principi atq; magnanimæ illi uiragini Eliſabæ Re
ginæ ſemper incubuit: qua uia: qua ratione bellum
in Africam transferrent. Et quod de M. Catone illo
cenſorio legimus nunq̄ Senatui interfuiſſe, quin de
excidēda carthagine ſententiã diceret: ſic Regibus
inq̄ noſtris ſermo ille frequenter in ore uerſabatur.
quo pacto poſſent Mahumeteū genus ex Africa tol
lere. idq; iam eſſet magna ex parte conſectū niſi eo
rum ingentes actus unius inopina mors preuertit
ſet. Hæc nunc filia Reginae uti debitum maternū
atq; hereditariū in eam tranſmiſſum: hæc patris to
ta ſollicitudo: qui his agendis die ac nocte peruigil
laborat: quemadmodum ſuam & illius immortalis
memoriae Reginae uoluntatem ultimã exequatur.
Non poſſumus tamen beatiffime pater certa de fu
turis polliceri: que diuina maietas ceca caligine oc
culuit. Sed & illud palam erit: ut eo iuuantē qui de
ſuis theſauris producit uentos & illis imperat: teq;
orante præclarus princeps hispanuſq; populus pro
uiribus propugnabunt: ipſeq; dñs conteret hoſtes
ante faciem noſtram & officium noſtræ ſalutis pro
qua dominus noſter Ieſus chriſtus præcioſiſſimum
ſanguinem ſuum effudit: lectumq; ſuum purpureū
ſuauiſſimis fragantem odoribus. in quo ppter nos

uita nostra obdormiuit in dño: medio tam catholico ac deuotissimo principe christianæ fidei instaurabit. Atqui soletis uos Patres conscripei aliquando Hispanorum iactantiam irridere: quod multo plura minetur: q̄ de se prestare possint. Estq; fateor hoc genti nostræ natura insitū. Sed hæc ipsa animi elatio atq; arrogantia plerumq; uilis est. Nam pudet pauloante magna locutos impetus hostium nō sustinere. & quemadmodū degeneres animos timor arguit: ita generosos cōscia uirtus excitat. Hæc sunt Beatissime pater: quæ catholicæ maiestates Hispaniarum principes coram Sanctitate tua atq; ornatissimo isto Senatu publice exponenda nobis dedere in mandatis. Quæ sit autem belli gerendi ratio futura: quod tempus aut quæ occasio expectanda: in quibus Sedes tua nobis ad hoc se possit exhibere liberalē atq; auxiliatricem: postea cum libuerit Beatitudini tuæ latius enarrabimus.

DIXI.